

N:o 234.

Af herrar **J. Bromée** och **E. Eriksson** i Qväcklingen, i *anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse af §§ 14, 17 och 25 riksdagsordningen.*

I Kongl. Maj:ts nådiga proposition n:o 41 till innevarande års Riksdag med förslag till ändrad lydelse af §§ 14, 17 och 25 riksdagsordningen föreslås utsträckning af den politiska rösträtten vid val af ledamöter i Andra Kammaren bland annat derigenom, att det lägsta inkomstbelopp, som skulle medföra sådan rösträtt, blifvit nedsatt från 800 till 600 kronor.

En så obetydlig sänkning af det s. k. politiska penningstrecket synes oss ingalunda vara egnad att stilla det stora missnöje, som råder öfver allt i landet med anledning deraf, att ett mycket stort antal myndige och oförvitlige män i sjelfständig lefnadsställning äro underkastade alla en medborgares pligter, såsom skatteskyldighet till stat och kommun, värnpligt och flera andra tungt tryckande bördor, men icke ega rättighet att deltaga i valen af de folkets förtroendemän, som inom Riksdagen fatta beslut om dessa medborgerliga skyldigheters omfattning, skatternas belopp och grunderna för deras fördelning m. m.

Ändamålet med den kongl. propositionens framläggande skulle, såsom af det vid densamma fogade statsrådsprotokollet framgår, vara att främja »en lugn och ostörd samhällsutveckling». För vår del hafva vi svårt att inse, hvori denna »utveckling» skulle bestå, alldenstund de föreslagna förändringarna, i och för sig ytterst obetydliga och till effekten väl i det närmaste alldeles betydelslösa, derjemte äro omgärdade med sådana garanti-bestämmelser, att det hela synes snarare vara beräknadt på att för en öfverskådlig framtid fastslå *status quo*, om icke rent af föra utvecklingen ett steg tillbaka. För att det skall kunna blifva tal om någon verklig

Bih. till Riksd. Prot. 1896. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 56 Häft. (N:o 234).

»utveckling» i detta afseende, lär vi väl det politiska streckets sänkning till 500 kronor, både för fastighetsegare och inkomsttagare, vare det minsta, som kan ifrågasättas. Andra Kammaren har också mångfaldiga gånger uttalat sig för en utsträckning af den politiska rösträtten intill denna gräns. Vi behöfva icke här upprepa alla de tungt vägande skäl därför, som under många föregående riksdagar blifvit framhållna i motioner, utskottsutlåtanden och uttalanden under debatterna; de äro af alla väl kända, och vi tillåta oss därför att här åberopa dem till stöd för vår hemställan.

Att från politisk rösträtt utesluta den numera mycket talrika klass af bofasta, laglydiga, politiskt intresserade och politiskt »mogna» medborgare, hvilken utgöres af s. k. lägenhetsinnehafvare eller egare af bostäder å annans mark, synes oss vara hvarken rättvist eller politiskt välbetänkt.

Hvilka företräden det s. k. proportionella valsättet, teoretiskt sedt, än må medgifvas ega framför det hos oss hittills brukliga valsättet, kunna vi ej inse lämpligheten eller rigtigheten af dess användning på ett så ensidigt sätt, som i den kongl. propositionen föreslås. Helt annorlunda skulle saken gestalta sig, om det gälde införandet af allmän rösträtt, och det proportionella valsättet komme till användning vid alla val. Det skulle då säkerligen verksamt bidra till, att alla politiska partier blefve inom Riksdagen representerade i förhållande till sin manstyrka. Men då afsigten med dess införande endast i ett fåtal större städer tydligen icke kan vara någon annan än att minska antalet frisinnade representanter från dessa städer, och den föreslagna tillämpningen deraf dels är ganska invecklad, dels synes lemna allt för stort spelrum åt slumpen, våga vi anse, att detsamma icke bör i den af Kongl. Maj:t nu föreslagna formen vinna Riksdagens bifall.

På grund af vi sålunda anfört, taga vi oss friheten att, med anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om utsträckning af den politiska rösträtten, föreslå:

1:o) att Riksdagen måtte för sin del besluta, att 14 § riksdagsordningen skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Valrätt tillkommer inom den kommun, der han bosatt är, en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad man, hvilken antingen eger eller med stadgad åborätt innehafver fast egendom på landet eller i stad till ett taxeringsvärde af minst femhundra kronor, eller eger på annans mark belägen byggnad till samma taxeringsvärde, eller för lifstid eller för minst fem år arrenderar eller minst fem år före valet arrenderat och fortfarande

arrenderar jordbruksfastighet till ett taxeringsvärde af minst tre tusen kronor, eller ock erlägger till staten bevilning för en till minst fem hundra kronor uppskattad årlig inkomst;

2:o) att Kongl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse af 17 § riksdagsordningen ej må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 28 mars 1896.

J. Bromée.

E. Eriksson,
Qväcklingen.
